

megszöknie. Hazatérve haretérre került, majd orosz fogságba jutott. 1920 aug. 14-én ismét fellépett a Vígszínházban. 1925 szeptember 1. óta a Magyar Színház tagja volt.

Závodszy Zoltán, operaénekes, hős-tenor, sz. 1892 jul. 18.-án, Bátorkeszin (Esztergom m.), unokaöccse Komjáthy-né Závodszy Teréznek (l. ezt). A Zene-műv. Főiskola végeztével a M. Kir. Operaház szerződtette. Itt főbb szerepei: Talabér (A vajda tornya), Erik (A bolygó hollandi), Tannhäuser (címszerep), Tristan (címsz.); s ő az első magyar „Tristan” és az első magyar tenor, aki a „Nibelung gyűrűjé”-nek mind a 4 vezető szerepét énekelte: volt Loge (Rajna kincse), Siegmund (A walkür), Siegfried címsz. és Az istenek alkonya.

Zboray Miklós dr., ügyvéd, az Országos Színészegyesület ügyésze, sz. 1866 aug. 30.-án, Gyulafehérvárott. Mint gyakorló ügyvéd működik és a háború előtt élénk részt vett a politikai életben, vezetőtagja volt a néppártnak és több cikluson át képviselte a marcali-i kerületet az országgyűlésen. 20 év óta ügyésze a Színészegyesületnek és mint a fegyelmi berendezkedések és bonyolult nyugdíj-szervezet alapos ismerője, a színészet iránt táplált lelkes szeretetével értékes szolgáltatásokat tett a Színészegyesületnek.

Zempléni P. Gyula, hirlapíró, műfordító és kritikus, sz. 1856 jul. 28.-án, Tállyán, Zemplén m., megh. 1902 jun. 6.-án, Budapesten. Tanulmányait Kassán végezte. Több nagysikerű külföldi újdonságot ültetett át zamatos magyarsággal színpadjaink számára. Ismertebbek: „Arthur kalandjai”, boh. 3 felv. Irta: Alfred Duru és Henri Chivot. Bem. 1897 márc. 2. Vígszínház. „A bilincs”, színmű 3 felv. Irta: Paul Hervieu. Bem. 1897 nov. 20. Nemzeti Színház. „A hálókocsik ellenőre”, vj. 3 felv. Alexander Bisson. Bem. 1898 jun. 3. Vígszínház. „Fehér csirke”, operett 4 felv. Irta: Maurice Hennequin és Antony Mars. Zen. szerz. Victor Roger. Bem. 1899 ápr. 28. Népszínház. (Társfordító: Makai

Emil.) „A törökök”, vígoperett 2 felv. Irta: H. Crémieux és Ad. Janie. Zen. szerz. Hervé. Bem. 1901 aug. 23. Városligeti Szinkör. — Neje: Elek Irma, író. Színműfordítása. „Riquette”. Boh. 3 felv. Irta: Maurice Hennequin és Pierre Veber. Bem. 1906 szept. 7. Vígszínház.

Zeneakadémia. Az „akadémia” görög szó, eredetileg tudományos tárgyalások, vitatkozások helyét (Akadémosz kertjét az ókori Athénben) jelentette; a 19. század első felében külföldi példák nyomán „zenei akadémiának” azt nevezték, amit ma „hangverseny” szavunk jelent. De német hatás alatt már majdnem száz év óta a főiskolákat nevezzük (erdészeti, jog-, stb.) akadémiáknak, ahova tehát csak középsikolai tudással lehet feljutni. Az 1875-ben megnyílt Orsz. M. Kir. Zeneakadémia is a zongora- és a hegedűjátékban jelentékeny tudást követelt a felvételre jelentkező növendékektől; épen csak az énektanítást kezdte elemei-nél. Fél százados jubileuma óta neve többé nem akadémia, hanem Zeneművészeti Főiskola; sokrétű tagozódásában nemcsak a zeneelmélet, hanem minden-mű hangszer játszásának s természetesen az éneknek is, tanítását a kezdet-től a legmagasabb fokig viszi.

(Kereszty István.)

Zenedráma: hibásan képzett s ma már alig is használt szó (zenének drámája? zenéből drámia? zenét drámaezni — képtelenség); a németben helyes „Muskidrama” kifejezésnek szolgai fordítása: a zenésdrámát, a megzenésített színművet jelenti. Ellentétben az operával, mely szintén színpadi mű, de sok-szor silány szövegével szemben a zene szépsége az uralkodó eleme: a zenésdrámában a szöveg és a zene egyenlő-jogúak, egyformán fontosak, egyik sem akar értékesebb lenni a másiknál. Ezt ugyan már az opera megteremtői is (Peri, Monteverdi, stb.) így akarták, de az opera műfaja elfajult, azaz első sor-ban a zenéjével uralkodó műfajjá lett; Gluck (l. ezt) reformálni, azaz vissza-vezetni próbálta: a szöveg és a zene egyenértékűvé tételére, de csak kevés követője akadt. Wagner Richard (l. ezt),